

558.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 8 października 1936 r.

w sprawie regulaminu wyborów sołtysa i podsołtysa.

Na podstawie art. 20 ust. (4) i art. 129 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

Przepisy ogólne.

§ 1. (1) Przez artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, należy rozumieć artykuły ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294). Przez paragrafy, powołane bez bliższego określenia, należy rozumieć paragrafy rozporządzenia niniejszego.

(2) Przy określaniu terminów wyborczych należy wliczać do okresu zarówno dzień zarządzenia wyborów, jak i zależny od niego ostatni dzień danej czynności wyborczej, podany w rozporządzeniu niniejszym.

§ 2. (1) Wybrany na sołtysa i podsołtysa może być każdy obywatel polski bez różnicy płci, który ukończył do dnia zarządzenia wyborów 30 lat, posiada w myśl art. 3 ustawy prawo bezpośredniego wybierania na terenie danej gromady oraz włada językiem polskim w słowie i piśmie.

(2) Warunek władania językiem polskim obowiązuje o tyle, o ile nie został zawieszony w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Sołtysa i podsołtysa wybierają na lat 3 radni gromadzcy, w gromadach zaś, nie posiadających rad gromadzkich — zebranie gromadzkie. Prawo uczestnictwa w zebraniu gromadzkim określa art. 19 ust. (1) ustawy.

§ 4. (1) Wybory sołtysa i podsołtysa zarządza starosta powiatowy, któremu służy ogólny nadzór nad przeprowadzeniem wyborów. Z tego tytułu starosta powiatowy korzysta analogicznie z uprawnień, określonych w art. 67 ustawy. Starosta powiatowy może poruczać wójtowi wykonywanie nadzoru nad przeprowadzeniem wyborów na terenie gminy.

(2) W zarządzeniu wyborów starosta powiatowy podaje:

- a) przy wyborze sołtysa i podsołtysa przez radnych gromadzkich — dzień zarządzenia wyborów, nazwisko przewodniczącego zebrania wyborczego, miejsce, lokal, dzień i godzinę zebrania wyborczego;
- b) przy wyborze sołtysa i podsołtysa przez zebranie gromadzkie — dzień zarządzenia wyborów, nazwisko przewodniczącego komisji wyborczej oraz lokal tejże komisji wyborczej (wzór Nr 1).

(3) Wybory sołtysa i podsołtysa nie mogą się odbywać w dniach uroczystych świąt, a w gromadach, nie posiadających rad gromadzkich — w okresie pilnych robót polnych.

§ 5. (1) Wybór sołtysa i podsołtysa przeprowadza się w jednym głosowaniu.

(2) Każdy wyborca może głosować tylko na jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów.

(3) Zgłoszeni kandydaci są jednocześnie kandydatami na sołtysa i na podsołtysa.

§ 6. (1) Zgłoszenie skutecznia się na piśmie lub ustnie do protokołu i może zawierać nazwiska

najwyżej dwóch kandydatów. W razie umieszczenia na zgłoszeniu trzech lub więcej kandydatur, kandydatury nadliczbowe, licząc w kolejności ich umieszczenia, skreśla się.

(2) Zgłoszenie powinno być podpisane własnoręcznie lub zgłoszone osobiście przez co najmniej:

- a) przy wyborze sołtysa i podsołtysa przez radnych gromadzkich — 1/5 ustawowej liczby radnych, przy czym ułamek zaokrągla się w górę do jedynki,
- b) przy wyborze sołtysa i podsołtysa przez zebranie gromadzkie — 10 wyborców.

(3) Każdy wyborca może podpisać lub zgłosić tylko jedno zgłoszenie. Zgłoszenie może podpisać lub zgłosić również i kandydat. W razie podpisania dwu lub więcej zgłoszeń przez jednego wyborcę, podpisy jego, umieszczone na wszystkich zgłoszeniach, są nieważne.

(4) Zgłoszenie powinno zawierać: imię, nazwisko, imiona rodziców, wiek i miejsce zamieszkania każdego kandydata.

§ 7. (1) Głosowanie jest jawne, na żądanie zaś 1/10 uprawnionych do głosowania wyborców — tajne. Ułamek zaokrągla się w górę do jedynki.

(2) Żądanie przeprowadzenia tajnego głosowania powinno być złożone na piśmie lub ustnie do protokołu i podpisane lub zgłoszone przez co najmniej 1/10 uprawnionych do głosowania wyborców. W przypadku zgłoszenia takiego żądania przewodniczący ogłasza zebranym, że głosowanie odbędzie się tajnie, t. j. za pomocą kart do głosowania i kopert.

§ 8. (1) Wyborca na karcie do głosowania wpisuje imię, nazwisko, ewentualnie imiona rodziców kandydata.

(2) Karta do głosowania powinna zawierać nazwisko tylko jednego kandydata. Jeżeli karta zawiera nazwiska dwóch lub więcej kandydatów, uwzględnia się jedynie jedno nazwisko, umieszczone na pierwszym miejscu karty do głosowania.

(3) Karta może być pisana ręcznie lub odbita mechanicznie.

(4) Koperty do głosowania powinny być ostemplowane pieczęcią gminy i posiadać w danej gromadzie jeden kształt, kolor i gatunek papieru. Kopert dostarcza gmina.

§ 9. (1) Nieważne są:

- a) karty niewypełnione,
- b) karty wyraźnie nieczytelne lub nie wskazujące niewątpliwie na jednego z ważnie zgłoszonych kandydatów; wymienienie imienia kandydata jest niezbędne tylko wówczas, gdy zgłoszono więcej kandydatów tego samego nazwiska; w razie zgłoszenia dwóch lub więcej kandydatów tego samego nazwiska i imienia należy wymienić imiona rodziców; błędy i niedokładności pisowni nie powodują nieważności karty do głosowania, jeżeli tylko nie zachodzi wątpliwość co do tożsamości kandydata;

c) karty, włożone do kopert urzędownie nieostemplowanych.

(2) Z kilku znalezionych w kopercie prawidłowo wypełnionych i o jednakowej treści kart do głosowania należy uznać za ważną tylko jedną kartę. Jeżeli zaś w kopercie znaleziono dwie lub więcej kart do głosowania o różnej treści, należy wszystkie, znajdujące się w kopercie karty uznać za nieważne.

(3) Skreślenie nazwiska i dopisanie innego nie powoduje nieważności karty do głosowania.

§ 10. Za wybranego na sołtysa uznaje się tego kandydata, który uzyskał największą liczbę ważnych głosów. Kandydata, który uzyskał z kolei największą liczbę ważnych głosów, uznaje się za wybranego na podsołtysa. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego zebrania wyborczego (§ 13) lub komisji wyborczej (§ 18).

§ 11. (1) W razie zgłoszenia ważnie jednego tylko kandydata, uznaje się go za wybranego na sołtysa, wybór zaś podsołtysa przeprowadza się natychmiast w odrębnym głosowaniu.

(2) Gdyby wszystkie ważne głosy padły na jednego tylko kandydata, uznaje się go za wybranego na sołtysa, wybór zaś podsołtysa przeprowadza się natychmiast w powtórnym głosowaniu na pozostałych ważnie zgłoszonych kandydatów. Głosowanie powtórne odbywa się na tych samych zasadach, jak i pierwsze. Za wybranego na podsołtysa uznaje się tego kandydata, który w powtórnym głosowaniu uzyskał największą liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego zebrania wyborczego (§ 13) lub komisji wyborczej (§ 18).

(3) W razie, gdy wpłynęło tylko jedno ważne zgłoszenie, zawierające nazwiska dwóch kandydatów, głosowanie nie odbywa się, a za wybranych uznaje się zgłoszonych kandydatów, przy czym za wybranego na sołtysa uznaje się kandydata, umieszczonego na pierwszym miejscu zgłoszenia, kandydata zaś, umieszczonego na drugim miejscu, uznaje się za wybranego na podsołtysa.

§ 12. (1) Przewodniczący zebrania wyborczego (§ 13) lub gromadzkiej komisji wyborczej (§ 18) czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie wyborów zarówno w lokalu wyborczym, jak i przed tym lokalem. Przewodniczący może zarządzić usunięcie z lokalu wyborczego osób, które zakłócają spokój lub naruszają przepisy, zawarte w ust. (2), oraz może wydawać zarządzenia, zdążające do zapewnienia wyborcom dostępu do lokalu wyborczego i do urny wyborczej.

(2) W dniu głosowania nie wolno w lokalu wyborczym, w budynku, w którym się ten lokal znajduje, na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu stu metrów wygłaszać przemówień do wyborców i w jakikolwiek inny sposób agitować.

(3) Starosta powiatowy, celem zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w czasie wyborów, może zarządzić wyznaczenie przy lokalu wyborczym posterunku policyjnego.

Wybór sołtysa i podsołtysa przez radnych gromadzkich.

§ 13. (1) Wybory sołtysa i podsołtysa przeprowadza przewodniczący zebrania wyborczego, wyznaczony przez starostę powiatowego spośród osób, zamieszkałych w danej gromadzie a posiadających w myśl art. 3 prawo wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych.

(2) Na polecenie starosty powiatowego w terminie przez niego wyznaczonym, nie później jednak aniżeli szóstego dnia od dnia zarządzenia wyborów, wójt doręcza przewodniczącemu zebrania wyborczego wykaz radnych gromadzkich w układzie alfabetycznym. Wykaz radnych sporządza i podpisuje wójt (wzór Nr 2).

(3) Następnego dnia po otrzymaniu wykazu radnych przewodniczący zebrania wyborczego zwołuje zebranie wyborcze radnych gromadzkich w terminie oznaczonym w zarządzeniu wyborczym, podając cel, miejsce, lokal, dzień i godzinę zebrania. Zawiadomienie powinno być doręczone radnemu co najmniej na 3 dni przed terminem zebrania wyborczego (wzór Nr 3).

§ 14. (1) Do ważności wyborów sołtysa i podsołtysa konieczna jest obecność co najmniej połowy więcej jeden ustawowej liczby radnych gromadzkich. W braku wymaganej liczby radnych przewodniczący zebrania wyborczego zawiadamia starostę powiatowego o niedośściu do skutku wyborów, starosta zaś powiatowy wyznacza ponowny, co najmniej 7-dniowy termin zebrania wyborczego. Przy następnym zebraniu wyborczym konieczna jest obecność takiej samej liczby radnych, jaka obowiązywała przy pierwszym zebraniu.

(2) Po stwierdzeniu obecności potrzebnej do wyborów liczby radnych na zapytanie wyborców przewodniczący zebrania wyborczego udziela wyjaśnień w sprawie regulaminu wyborczego, po czym wzywa zebranych radnych do zgłoszenia kandydatów na sołtysa i podsołtysa, wyznaczając na ten cel co najmniej 15-minutowy okres czasu. Zgłoszenie powinno być uskutecznione w oznaczonym okresie czasu.

(3) Do czasu ogłoszenia wyborcom ważnie zgłoszonych kandydatów wyborca może wycofać swój udział w zgłoszeniu, zarówno na piśmie, jak i ustnie do protokołu, sporządzonego przez przewodniczącego zebrania wyborczego.

§ 15. Po zgłoszeniu kandydatów przewodniczący bada, czy zgłoszenia były prawidłowe. Przewodniczący ma prawo wezwać wyborcę do potwierdzenia własnoręczności podpisu na zgłoszeniu oraz uznać za nieważne podpisy tych wyborców, którzy nie potwierdzą własnoręczności podpisu. W razie zauważenia istotnych braków lub wad, mogących spowodować unieważnienie zgłoszenia w całości lub unieważnienie poszczególnych kandydatów, przewodniczący wzywa zgłaszających wyborców do ich usunięcia, wymieniając wszystkie braki i wady i wyznaczając co najmniej 15-minutowy okres czasu na

ich usunięcie. W przypadku nieusunięcia braków i wad w wyznaczonym okresie czasu przewodniczący stwierdza nieważność całego zgłoszenia lub nieważność poszczególnych kandydatur. Od tych decyzji nie ma odwołania. Ustalony wykaz ważnie zgłoszonych kandydatów przewodniczący ogłasza zebraniem wyborcom.

§ 16. (1) Głosowanie odbywa się w sposób następujący: przewodniczący zebrania wyborczego odczytuje nazwiska radnych w porządku abecedowym, radni w miarę wywołania nazwisk, podchodzą do stołu i:

- a) w głosowaniu jawnym — wymieniają imię i nazwisko, ewentualnie imiona rodziców kandydata, na którego oddają głos, przewodniczący zaś wpisuje w wykazie przy nazwisku głosującego radnego nazwisko wymienionego przez niego kandydata;
- b) w głosowaniu tajnym — otrzymują od przewodniczącego kopertę, wkładają do niej kartę do głosowania i oddają przewodniczącemu, który wrzuca kopertę do urny wyborczej w obecności głosującego, po czym odnotowuje w wykazie radnych oddanie głosu.

(2) Głosowanie uznaje się za zakończone po oddaniu głosów przez wszystkich obecnych radnych, biorących udział w głosowaniu.

§ 17. (1) Po zamknięciu głosowania przewodniczący zebrania wyborczego ustala liczbę oddanych głosów. W tym celu:

- a) w przypadku głosowania jawnego — przewodniczący ustala na podstawie notatek w wykazie radnych, ile każdy z kandydatów uzyskał ważnych głosów;
- b) w przypadku głosowania tajnego — przewodniczący na podstawie notatek w wykazie radnych ustala liczbę głosujących radnych, następnie wyjmuje z urny wyborczej koperty, liczy je i porównywa liczbę ich z liczbą wyborców, którzy oddali głos według wykazu radnych. Jeżeli powyższe liczby nie są jednakowe, należy to zaznaczyć w protokole wyborczym, podając przyczyny, mogące ewentualnie wyjaśnić powyższą niezgodność. Następnie przewodniczący wyjmuje z kopert karty do głosowania, bada ich ważność i ustala, ile każdy z kandydatów uzyskał ważnych głosów.

(2) Po ustaleniu, ile każdy z kandydatów uzyskał ważnych głosów, przewodniczący ustala, który z kandydatów został wybrany na sołtysa, a który na podsołtysa. Kogo należy uznać za wybranego — określają §§ 10 i 11 rozporządzenia niniejszego.

Wybór sołtysa i podsołtysa przez zebranie gromadzkie.

§ 18. (1) Wybory sołtysa i podsołtysa przeprowadza komisja wyborcza w składzie: przewodniczącego i dwóch członków.

(2) Przewodniczącą komisji wyborczej mianuje starosta powiatowy, członków zaś powołuje przewodniczący. Członkami komisji wyborczych mogą być jedynie osoby, posiadające prawo wybierania na obszarze danej gromady; warunek ten nie dotyczy przewodniczącego. Przewodniczący komisji wyznacza jednego z członków komisji jako swego zastępcę. W braku któregośkolwiek z członków komisji przewodniczący (zastępca) może powołać na jego miejsce zastępcę spośród osób, posiadających prawo wybierania na obszarze danej gromady. Od przyjęcia mandatu członka komisji nikt nie może się uchylić bez usprawiedliwionych przyczyn. Godność przewodniczącego (zastępcy) i członków (zastępców) komisji wyborczych jest honorowa. Przewodniczący komisji wyborczej może jedynie otrzymać zwrot kosztów przejazdu, o ile nie posiada własnych środków lokomocji, przy czym wysokość kosztów przejazdu nie może przekraczać norm, ustalonych w danej miejscowości dla podwód. Łączenie kandydatury na sołtysa i podsołtysa z godnością przewodniczącego lub członka komisji wyborczej oraz ich zastępców jest niedopuszczalne w tej samej gromadzie.

(3) Do powzięcia uchwał komisji wyborczej potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy) i dwóch członków (zastępców). Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

§ 19. (1) Na polecenie starosty powiatowego w terminie przez niego wyznaczonym, nie później jednak aniżeli 15 dnia od dnia zarządzenia wyborów, wójt doręcza sporządzone i podpisane przez siebie spisy wyborców gromady przewodniczącemu komisji wyborczej. Spisy wyborców sporządzane są w jednym egzemplarzu dla każdej gromady oddzielnie na podstawie rejestru mieszkańców oraz danych i materiałów, posiadanych w związku z prowadzeniem rejestru mieszkańców. Spisy wyborców powinny zawierać wszystkich posiadających prawo wybierania (§ 3). Spisy sporządzane są w układzie według miejscowości (osiedli) i numerów domów. Jeżeli w danej gromadzie jest dwóch lub więcej wyborców, posiadających jednakowe nazwiska i imiona, należy w spisie wyborców w rubryce 11 podać imiona ojców (wzór Nr 4).

(2) W terminie, określonym w ust. (1), przewodniczący komisji wyborczej powołuje członków komisji wyborczej, sołtysa zaś wyznacza dla komisji lokal wyborczy.

(3) Sołtys w ciągu następnych 3 dni, licząc od terminu, określonego w ust. (1), ogłasza na terenie gromady — w sposób na miejscu praktykowany oraz przez wywieszenie obwieszczenia na przeciąg 3 dni przed lokalem urzędowym sołtysa, a w braku takiego lokalu przed mieszkaniem sołtysa — o zarządzeniu wyborów, podając pełny skład komisji wyborczej, miejsce, dni i godziny wyłożenia spisów wyborców oraz termin składania reklamacyj, treść § 20 ust. (2) i (3) oraz § 21 ust. (1) rozporządzenia niniejszego, lokal komisji tudzież miejsce, dzień i godzinę zebrania wyborczego (wzór Nr 5).

(4) Okres czasu pomiędzy pierwszym dniem ogłoszenia (ust. 3), a dniem zebrania wyborczego nie może być krótszy aniżeli 7 dni. Dzień pierwszego ogłoszenia i dzień zebrania wyborczego nie wlicza się do powyższego okresu czasu.

§ 20. (1) Spisy wyborców powinny być wyłożone w lokalu komisji wyborczej najajutrz po pierwszym dniu ogłoszenia przez sołtysa o wyborach (§ 19 ust. (3)) na przeciąg 5 dni, najmniej przez 5 godzin dziennie. Pięciodniowy okres czasu wyłożenia spisów nie może mieć przerw. W czasie wyłożenia spisów w lokalu komisji wyborczej powinien być obecny przewodniczący (zastępca) i 1 członek komisji wyborczej.

(2) W czasie wyłożenia spisów każdy mieszkaniec gromady ma prawo przeglądania spisów wyborców i wnoszenia do komisji wyborczej uzasadnionych reklamacji z żądaniem dodatkowego wpisania lub skreślenia ze spisów. Reklamacje z powodu pominięcia komisja wyborcza załatwia możliwie bezwzględnie, najpóźniej jednak w ciągu dwóch dni po dniu wniesienia reklamacji, i o decyzji zawiadamia reklamującego. W razie wniesienia reklamacji o skreślenie komisja wyborcza najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji powinna zawiadomić o tym osobę, której umieszczenie w spisie wyborców zakwestionowano, z pouczeniem, iż służy jej prawo wniesienia swej obrony do komisji wyborczej na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia.

(3) Reklamacje rozstrzyga komisja wyborcza i ustala ostatecznie spisy wyborców. Od tych decyzji nie ma odwołania.

§ 21. (1) W czasie wyłożenia spisów wyborców wyborcy mają prawo zgłaszania w lokalu komisji wyborczej na ręce przewodniczącego kandydatów na sołtysa i podsołtysa.

(2) Przewodniczący komisji wyborczej ma prawo wzywać wyborców, którzy podpisali zgłoszenie i badać własnoręcznie ich podpisy oraz uznać za nieważne podpisy tych, którzy nie potwierdzą własnoręcznie podpisu w odpowiednio wyznaczonym terminie.

(3) Wyborca ma prawo cofnąć swój udział w zgłoszeniu, złożonym zarówno na piśmie, jak i ustnie do protokołu najpóźniej ostatniego dnia zgłaszania kandydatury (ust. (1)).

(4) Za pełnomocnika grupy wyborców, upoważnionego do porozumiewania się z komisją wyborczą w sprawie zgłoszenia kandydatur, uważa się osobę, podpisaną na pierwszym miejscu zgłoszenia lub wymienioną na pierwszym miejscu w protokole zgłoszenia, o ile przy zgłoszeniu nie wskazano wyraźnie innej osoby.

§ 22. (1) Przewodniczący komisji wyborczej bada, czy zgłoszenia odpowiadają przepisom obowiązującym. W tym celu może zwracać się o pomoc do organów gminnych lub policji. W przypadku stwierdzenia braków lub wad, mogących spowodować unieważnienie całego zgłoszenia lub unieważ-

nienie poszczególnych kandydatur przewodniczący wzywa pełnomocnika najpóźniej drugiego dnia po dniu, przeznaczonym do zgłoszenia kandydatur, do usunięcia tych braków lub wad, wymieniając, jakie braki lub wady zawiera zgłoszenie. W przypadku nieusunięcia przez pełnomocnika braków lub wad najpóźniej następnego dnia po dniu wezwania komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia w całości, albo nieważność kandydatur, co do których przewodniczący stwierdził braki lub wady. Powyższe decyzje komisji wyborczej powinny być ujęte w formie protokołu. Od tych decyzji nie ma odwołania.

(2) Zmiana kandydatury lub dopisanie nowej już po podpisaniu zgłoszenia jest niedopuszczalne i powoduje nieważność zmienionej lub dopisanej kandydatury. O nieważności decyduje komisja wyborcza. Od tej decyzji nie ma odwołania.

(3) Po zbadaniu zgłoszeń komisja wyborcza ustala wykaz ważnie zgłoszonych kandydatów na sołtysa i podsołtysa i podaje do powszechnej wiadomości przez wywieszenie wykazu w lokalu komisji wyborczej najpóźniej w przeddzień zebrania wyborczego.

§ 23. (1) Głosowanie odbywa się na zebraniu wyborczym. Przed przystąpieniem do głosowania przewodniczący komisji wyborczej na zapytanie wyborców udziela wyjaśnień w sprawie regulaminu wyborczego, po czym ogłasza zebranych ważnie zgłoszone kandydatury na sołtysa i podsołtysa.

(2) Przed przystąpieniem do głosowania tajnego komisja wyborcza sprawdza, czy urna wyborcza jest próżna, po czym urnę zamyka. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

§ 24. (1) Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborcy podchodzą kolejno do stołu, przy którym urzęduje komisja wyborcza, i wymieniają swoje miejsce zamieszkania, numer domu, imię i nazwisko, przewodniczący zaś komisji sprawdza, czy w spisie wyborców figuruje dany wyborca. Wyborca, nie umieszczony w spisie wyborców, nie ma prawa głosu.

(2) Przewodniczący (zastępca) oraz każdy członek komisji wyborczej (zastępca) ma prawo zakwestionować tożsamość osoby wyborcy. Uczynić to jednak mogą, dopóki wyborca nie oddał głosu. Wyborca, nie posiadający dokumentów, uznanych przez komisję za wystarczające, może powołać się na świadectwo 2 wiarogodnych świadków, znanych komisji. Decyzja w sprawie tożsamości osoby wyborcy należy do komisji wyborczej. Od tej decyzji nie ma odwołania.

(3) Po odszukaniu wyborcy w spisie wyborców przewodniczący lub wyznaczony przez niego członek komisji wyborczej odnotowuje w spisie oddanie głosu, a wyborca:

a) w przypadku głosowania jawnego — wymienia imię i nazwisko, ewentualnie imiona rodziców tego spośród ważnie zgłoszonych kandydatów, na którego oddaje głos;

w miarę oddawania głosów jeden z członków komisji wyborczej notuje na karcie obliczenia głosy, ważne oddane na poszczególnych kandydatów;

- b) w przypadku głosowania tajnego — wyborca, otrzymawszy od przewodniczącego komisji wyborczej kopertę, wkłada do niej kartę do głosowania i oddaje ją przewodniczącemu, który wrzuca kopertę do urny wyborczej w obecności wyborcy.

§ 25. (1) Głosowania nie wolno zamykać przed upływem co najmniej 5 godzin. Wcześniejsze zamknięcie głosowania jest dopuszczalne jedynie w przypadku, gdy wszyscy uprawnieni wyborcy oddali głos. Po upływie tego czasu, gdy już nikt z obecnych nie zgłasza się z oddaniem głosu, przewodniczący komisji wyborczej zapytuje zebranych, czy wszyscy już głosowali i uprzedza, iż głosowanie zostanie zamknięte, po czym w braku zgłaszających się zamyka głosowanie.

(2) Głosowania przerywać nie wolno. Jeżeli wskutek nieprzewidzianego wypadku czynności wyborcze były uniemożliwione, komisja wyborcza może odroczyć głosowanie do dnia następnego. Zarządzenie takie powinno być natychmiast ogłoszone publicznie w sposób, przyjęty w danej miejscowości.

(3) W razie przerwania głosowania komisja wyborcza opieczętuje akta i urnę wyborczą i odda je na przechowanie przewodniczącemu pod jego osobistą odpowiedzialnością. Po ponownym podjęciu głosowania należy protokolarnie stwierdzić, czy pieczęcie były nienaruszone.

§ 26. (1) Zaraz po zamknięciu głosowania komisja wyborcza ustala liczbę oddanych głosów. W tym celu:

- a) w przypadku głosowania jawnego — przewodniczący komisji wyborczej na podstawie notatek w spisie wyborców ustala, ilu wyborców głosowało, jeden zaś z członków komisji wyborczej na podstawie prowadzonej przez siebie karty obliczenia ustala, ile głosów padło na poszczególnych kandydatów;
- b) w przypadku głosowania tajnego — przewodniczący komisji wyborczej wyjmuje z urny wyborczej kopertę, liczy je i porównywa liczbę ich z liczbą wyborców, którzy oddali głos według spisu wyborców. Jeżeli powyższe liczby nie są jednakowe, należy to zaznaczyć w protokole wyborczym, podając przyczyny, mogące wyjaśnić powyższą niezgodność. Następnie przewodniczący wyjmuje z kopert karty do głosowania i odczytuje ich treść, dwaj zaś członkowie komisji wyborczej wpisują do dwóch kart obliczenia głosy, oddane ważne na poszczególnych kandydatów. W trakcie odczytywania karty do głosowania przewodniczący bada jej ważność. O nieważności karty do głosowania decyduje komisja wyborcza. Od tych decyzji nie ma odwołania.

(2) Po ustaleniu, ile każdy z kandydatów uzyskał ważne oddanych głosów, komisja wyborcza stwierdza, który z kandydatów został wybrany na sołtysa, a który na podsołtysa. Kogo należy uznać za wybranego — określają §§ 10 i 11 rozporządzenia niniejszego.

Wybory uzupełniające.

§ 27. (1) Jeżeli w okresie kadencji mandat sołtysa lub podsołtysa z jakichkolwiek powodów zostanie opróżniony, starosta powiatowy zarządza wybory uzupełniające.

(2) Przy wyborach uzupełniających stosuje się analogiczne przepisy rozporządzenia niniejszego, stosowane przy wyborach głównych, z tym zastrzeżeniem, że wyborcy zgłaszają kandydatów tylko na sołtysa lub tylko na podsołtysa.

(3) Za wybranego uznaje się tego z ważnie zgłoszonych kandydatów, który uzyskał największą ilość ważnych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego zebrania wyborczego (§ 13) lub komisji wyborczej (§ 18).

(4) W razie zgłoszenia ważnie jednego tylko kandydata głosowanie nie odbywa się, a za wybranego uznaje się zgłoszonego kandydata.

Protokół wyborczy i ogłoszenie wyniku wyborów.

§ 28. (1) Po ustaleniu wyniku wyborów przewodniczący zebrania wyborczego lub komisji wyborczej sporządza protokół wyborczy w dwóch egzemplarzach, który powinien zawierać: datę, czas trwania (początek i koniec) oraz miejsce wyborów, nazwisko przewodniczącego zebrania wyborczego lub skład komisji wyborczej, czy głosowanie było jawne, czy tajne, liczbę uprawnionych do głosowania, liczbę głosujących według wykazu wyborców, bądź według wyjętych z urny kopert z wyjaśnieniem ewentualnej niezgodności powyższych liczb, wykaz ważnie zgłoszonych kandydatów, wykaz kandydatów unieważnionych z podaniem powodów unieważnienia, liczby ważne oddanych głosów na poszczególnych kandydatów, liczbę głosów unieważnionych z podaniem powodów unieważnienia, imię i nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania wybranych na sołtysa i na podsołtysa (wzór Nr 6).

(2) Protokół podpisuje przewodniczący zebrania wyborczego lub przewodniczący i obecni członkowie komisji wyborczej.

(3) Bezpośrednio po sporządzeniu protokołu przewodniczący zebrania wyborczego lub komisji wyborczej ogłasza zebranim wynik wyborów w sposób na miejscu praktykowany.

§ 29. (1) Akta wyborcze wraz z dwoma egzemplarzami protokołu przewodniczący zebrania wyborczego lub przewodniczący komisji wyborczej dostarcza bezzwłocznie po wyborach wójtowi, który jeden egzemplarz protokołu wyborczego przesyła natychmiast staroście powiatowemu.

(2) Do protokołu dołącza się zgłoszenia kandydatów, wykaz wyborców, karty do głosowania (ważne i nieważnione) oraz karty obliczenia.

nienia, zarządza nowe wybory całkowite bądź uzupełniające.

Protesty wyborcze i unieważnienie wyborów.

§ 30. Wybory są nieważne:

- a) jeżeli zostanie stwierdzone, że przy wyborach dopuszczono się przekupstw, fałszu lub jakiegokolwiek podstępu, a popełnione przestępstwa mogły wpłynąć na wynik wyborów;
- b) jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego, a popełnione uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów.

§ 31. (1) W ciągu 3 dni po dniu ogłoszenia wyniku wyborów (§ 28 ust. 3) w gromadach, posiadających rady gromadzkie — 1/5 ustawowej liczby radnych gromadzkich, w gromadach zaś, nie posiadających rad gromadzkich — dziesięciu wyborców ma prawo wnieść na piśmie uzasadniony protest przeciwko wyborom z żądaniem unieważnienia wyborów w całości albo wyboru poszczególnych osób. Ułamek, powstały przy ustaleniu 1/5 ustawowej liczby radnych, zaokrągla się w górę do jedynki.

(2) Protesty wnosi się na ręce wójta, który w terminie 3-dniowym przesyła je z wyjaśnieniami i aktami wyborczymi staroście powiatowemu.

(3) Decyzje, od których w myśl rozporządzenia niniejszego nie ma odwołania, mogą być zaskarżone jedynie łącznie z protestem wyborczym.

§ 32. (1) O nieważności wyborów w całości lub części, z urzędu lub na skutek protestu, orzeka starosta powiatowy, stosując przepisy, zawarte w art. 31 ustawy, na terenie zaś województw pomorskiego i poznańskiego — zawarte w art. 97 ustawy.

(2) W razie unieważnienia wyborów starosta powiatowy w ciągu 14 dni, licząc od dnia unieważ-

Przepisy końcowe.

§ 33. W razie niedojścia do skutku wyboru (ewentualnie na powtórnym zebraniu wyborczym w myśl § 14 ust. (1)) starosta powiatowy mianuje sołtysa po wysłuchaniu opinii wydziału powiatowego, przy czym stosuje się przepisy ust. (5) art. 20 ustawy.

§ 34. (1) Koszty wyborów ponosi gromada, a w braku środków — gmina. Gromada obowiązana jest dostarczyć komisji wyborczej lokalu wraz z potrzebnym urządzeniem.

(2) Podania i świadectwa w sprawach wyborczych są wolne od opłat stemplowych oraz opłat administracyjnych związków samorządowych.

§ 35. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego.

(2) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc:

- a) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 października 1933 r. w sprawie regulaminu wyborów sołtysa i podsołtysa na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 608),
- b) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1934 r. w sprawie regulaminu wyborów sołtysa i podsołtysa na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 916).

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

STAROSTA POWIATOWY

Załączniki do rozp. Min. Spraw Wewn.
z dnia 8 października 1936 r. (poz. 558).

w.....

Nr.....

dnia..... 193..... r.

Wzór Nr 1

do § 4.

Do

Pana Wójta

w.....

Na podstawie § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 października 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 558) zarządza się wybory sołtysa i podsoltysa w gromadzie w..... Dniem zarządzenia wyborów jest dzień..... 193..... r.

Przewodniczącym komisji wyborczej jest.....

Przewodniczącym zebrania wyborczego jest.....

Lokalem komisji wyborczej jest lokal.....

Zebranie wyborcze radnych gromadzkich odbędzie się w dniu.....
o godzinie..... w.....

Uwaga: przy wypełnianiu — niepotrzebne skreślić.

Starosta Powiatowy

Wzór Nr 2

do § 13 ust. (2).

WYKAZ RADNYCH GROMADZKICH

w gromadzie w.....

L. p.	Nazwisko	Imię	Odniesienie oddania głosu	Przy głosowaniu jawnym nazwisko kandydata, na którego oddał głos

....., dnia..... 193..... r.

Wójt

Wzór Nr 4

do § 19 ust. (1).

SPIS WYBORCÓW,
uprawnionych do głosowania przy wyborach sołtysa i podsołtysa w gromadzie

L. P.	Miejscowość (osiedle)	Nazwa ulicy Nr domu	Nazwisko	Imię	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień)	Od kiedy zamieszkuje w gromadzie	Stwierdzenia oddania głosu przy głosowaniu			Uwagi oraz specjalny tytuł zapisu do spisu wyborców
							sołtysa i podsołtysa	sołtysa	podsołtysa	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										

..... dn. 193... r.

W ó j t

Wzór Nr 5

do § 19 ust. (3).

Wzór Nr 6

do § 28 ust. (1).

Ogłoszenie o wyborach.

Na podstawie § 19 ust. (3) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 października 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 558) i zarządzenia Starosty Powiatowego w z dnia 193 r. Nr podaję do powszechnej wiadomości, iż zebranie wyborcze, mające dokonać wyboru sołtysa i podsołtysa w gromadzie odbędzie się w dnia 193 r. o godzinie

Dniem zarządzenia wyborów jest dzień

Skład Komisji Wyborczej: Przewodniczący

Członkowie:

Lokalem Komisji Wyborczej jest lokal

Spisy wyborców, uprawnionych do głosowania, wyłożone są w lokalu Komisji Wyborczej w począwszy od dnia do dnia w godzinach od do

W czasie wyłożenia spisów każdy mieszkaniec gromady ma prawo przeglądania spisów wyborców i wnoszenia do Komisji Wyborczej udokumentowanych reklamacji z żądaniem dodatkowego wpisania lub skreślenia ze spisów. Reklamacje z powodu pominięcia Komisja Wyborcza załatwia możliwie bezwzględnie, najpóźniej jednak w ciągu 2 dni po dniu wniesienia reklamacji i o decyzji zawiadamia reklamującego. W razie wniesienia reklamacji o skreślenie Komisja Wyborcza najpóźniej następnego dnia po wniesieniu reklamacji powinna zawiadomić o tym osobę, której umieszczenie w spisie wyborców zakwestionowano, z pouczeniem, iż służy jej prawo wniesienia swej obrony do Komisji Wyborczej na piśmie lub ustnie w ciągu następnego dnia po dniu ustnego lub pisemnego zawiadomienia.

Reklamacje rozstrzyga dla całej gromady Komisja Wyborcza i ustala ostatecznie spisy wyborców. Od tych decyzji nie ma odwołania.

W czasie wyłożenia spisów wyborców wyborcy mają prawo zgłaszania w lokalu Komisji Wyborczej na ręce przewodniczącego kandydatów na sołtysa i podsołtysa.

Sołtys:

. dnia r.

Protokół wyborczy.

Dnia 193 r. w gm. pow. odbyły się wybory sołtysa i podsołtysa.

Czas trwania wyborów: od godz. do godz. z przerwami od godz. do godz.

Przewodniczący zebrania wyborczego:

Skład Komisji Wyborczej: Przewodniczący

Członkowie:

Liczba uprawnionych do głosowania wyborców:

Liczba obecnych radnych gromadzkich: Przewodniczący zebrania wyborczego stwierdził, iż liczba obecnych radnych jest (nie jest) wystarczająca do przeprowadzenia wyborów. Przewodniczący zebrania wyborczego wyznaczył minutowy okres czasu na zgłaszanie kandydatów.

Zgłoszeni kandydaci:

.

Unieważnione kandydatury z podaniem powodów unieważnienia:

.

Za ważne zgłoszonych kandydatów uznano:

.

Ponieważ ważne zgłoszono tylko dwóch kandydatów, przeto uznano ich za wybranych, a mianowicie: na sołtysa na podsołtysa.

Przed przystąpieniem do głosowania sprawdzono, iż urna wyborcza jest próżna, po czym urnę zamknięto i opieczętowano. Przewodniczący ogłosił ważne zgłoszone kandydatury. Głosowanie było jawne (tajne). Za tajnym głosowaniem wypowiedział się wyborców spośród uprawnionych do głosowania.

Wynik głosowania:

Liczba głosujących wyborców według wykazu wyborców:

Liczba głosujących wyborców według oddanych kopert:

Niezgodność powyższych liczb tłumaczy się tym, że

Liczba głosów unieważnionych: Powody unieważnienia

Liczba głosów ważnych, oddanych na poszczególnych kandydatów: otrzymał
 głosów otrzymał
 głosów itd.

Ponieważ wszystkie ważne głosy padły na jednego tylko kandydata przeto uznano go za wybranego na sołtysa i zarządzono głosowanie powtórne na pozostałych ważnie zgłoszonych kandydatów. W powtórnym głosowaniu otrzymał
 głosów otrzymał głosów
 itd.

Za wybranego na podsołtysa uznano

Ponieważ otrzymał największą liczbę ważnych głosów, uznano go za wybranego na sołtysa, a
 za wybranego na podsołtysa, jako posiadającego z kolei największą liczbę głosów.

Wynik wyborów został należycie ogłoszony.

Przewodniczący zebrania wyborczego (Komisji Wyborczej):

Członkowie Komisji Wyborczej:

Uwaga: przy wypełnianiu wzoru — niepotrzebne skreślić.